

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Christophori de Ortega Sanclementini, E' Societate
Iesv. Qvondam in Provincia Toletana Theologiæ
Scholasticæ publici Professoris ... Tractatvs Dvo, De
Trinitate, Nec non, Incarnatione**

Ortega, Cristóbal de

Lugduni, 1664

Qvæst. V. An Christus, qua homo, vel secundum humanitatem sit Deus
adopus filius?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94251)

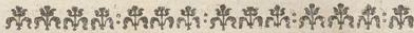
conueniat aliud. Id enim in quo alia diuersa eiusdem lineæ conueniunt, nec speciale huius constitutum, ac distinctum esse potest, sed potius conceptus communis cum illis: quare ille solum conceptus, qui pugnat, nec potest esse in alio, est huius speciale constitutum, & distinctum adæquatum, ut latius persequeremur controu. de Trinit. d. 7. q. 1. & 2. ex quo q. 3. ostendebam, et si personæ absolutis constituantur, verum tamen Spiritum sanctum à Filio distinguendum non esse, si ab eo non procederet.

4 Probari ergo conclusio in solis principiis nostris, & facile quidem potest. Docuimus enim controu. de Trinit. d. 7. q. 1. & 2. diuinas personas absolutis personalitibus constitui, atque distinguas absolutis quidem, & prædicamentaliter, & transcendentaliter: licet personæ eis constitutæ intrinsicè relatione transcendentali principij productiui, vel termini productibilis, aut productione, relatiuè sint adæquatæ; relatione uero prædicamentali in adæquatè solum, & tamen q. 3. cert. 2. cum hoc constare demonstrauimus, quod si Spiritus sanctus non procederet à Filio non distingueretur realiter ab illo. Ex his igitur sic conclusionem facile probo.

Hic homo, formaliter, & præcisè vi significationis suæ, & arbitrariæ prædictæ substantiue acceptus solum dicit hanc humanitatem cum hac Verbi personalitate præcisè, & formaliter, quia personalitas est: actus Verbi personalitas hæc formaliter, & præcisè, quia talis, non est filiationis naturalis Dei, neque in fieri, neque in facto esse, sed personalitas, siue vltima singularitas absoluta: ut ex locis citatis suppono: ergo hic homo vi significationis suæ, & arbitrariæ prædictæ non dicit hanc humanitatem cum filiatione naturali Dei. Pergo: ergo nec dicit Filium naturalem Dei denominatiuè adhuc. Probo hæc consequentiam. Implicat concipi Filium naturalem Dei, adhuc denominatiuè, illum à quo haberi non concipitur filiationis naturalis Dei in fieri, seu prædicamentalis, vel intrinsicæ, & in facto esse. Sed ab objecto significationis huius vocibus formaliter non habetur filiationis naturalis Dei, siue in fieri, aut prædicamentaliter, siue in facto esse: ergo implicat obiectum vocibus hic homo formaliter significationem, ut eis præcisè, & formaliter significatur, concipi, aut esse formaliter Filium naturalem Dei et si arbitrario personalitas Verbi significatur.

5 Dico secundo. Christus quatenus hic homo adiectiuè sumptus formaliter non est Filius naturalis Dei. Conclusionem nemo, siue docuit, siue improbat: quia nemo in sensu rigido formalis illam disputauit, sed solum in materiali, & identico, in quo falsam omnino esse ostendimus num. 1. sed probata iam est argumento proximo, quo probabamus conclusionem primam. Eisdem enim principiis innititur de constitutione, & distinctione personarum diuinarum, in propria, & essentiali cuiusque personæ ratione per personalitates absolutas, ac nullatenus per relatiuas, seu relationes, siue in fieri, & prædicamentales, siue in facto esse, & personis intrinsicæ. Sic autem ratio huic conclusioni accommodatur. Nam hic homo adiectiuè sumptus dicit in recto personalitatem Verbi qua sustentantem, seu habentem humanitatem: sed ea personalitas, qua personalitas Verbi præcisè, & qua sustentans, habens, ac suppositans humanitatem Christi, non continet formaliter filiationem naturalem Dei, siue in fieri, prædicamentalem, siue in facto esse; ergo hic homo adiectiuè non dicit filium naturalem Dei, neque Christus, quia hic homo adiectiuè sumptus formaliter est Filius naturalis Dei. Dices contra utramque conclusionem. Per nos probabile esse vnionem hypostaticam terminatam esse non solum ad personalitatem Verbi, sed ad naturam etiam, ut ipsi identificatam: id est ad totam Verbi personam, in qua per nos etiam est filiationis naturalis Dei in facto esse, Verboque intrinsicæ: quare significata ea vnione, ut eis nominibus, & vocibus hic homo significatur significari filiationem in facto esse. Responderetur non significari eis vocibus vnionem, aut personalitatem, ut re ipsa de facto fuit, atque est; sed quatenus fuit

ad personalitatem, ut diximus: quare nulla est obiectio.

QVÆSTIO. V.

An Christus qua homo, vel secundum humanitatem sit Dei adoptiuus Filius.

N sensu formali reali, non autem in formali metaphysico procedit. Nam qua homo, ac secundum humanitatem præcisè significatam formaliter, & secundum se, imo, & secundum hanc humanitatem, aut Christum qua hunc hominem in proximè enumeratis acceptio-nibus formaliter, præcisè, filiationem adoptiuam non contineri citra dubium est. Dubitatur ergo de humanitate, Christovè, qua homine, cum his, quæ re ipsa humanitati, hominique Christo erant, qua in re habenda præ oculis sunt, quæ de errore Elipandi, & pro filiatione naturali Christi, qua hominis, siue secundum humanitatem è Concilio Francfordiensi, Adriano, aliisque Patribus dedimus contra Soar. & Bernal. tota q. 1. & q. 2. cert. 1. & 2. ne hic superuacuo labore reperantur. Deinde particula quatenus homo, vel secundum humanitatem su biectum, cui vel soli, vel primario competat filiationis adoptiuæ designant: quare, & dum dicitur, quatenus homo, substantiuè nomen homo usurpatur.

CERTAMEN I.

Aliorum placita proponuntur.

1 Felix, & Elipandus relati, ac explicati. q. 1. asseruere Christum, quatenus hominem, siue secundum humanitatem adoptiuum filium Dei esse. His consentit Dur. in 3. d. 4. q. 1. licet enim neget Christum esse Spiritum S. Filium per adoptionis gratiam, ne cum Arrio videatur verbo, qui Christum esse filiationem naturalem negare, vel cum Nestorio in homine Christo personam creatam admittere: addito verbo illo secundum humanitatem, vel quatenus hominem Christum adoptiuum Filium Spiritus sancti rectè dici posse ait per adoptionis gratiam: quæ cum à Deo, & tota Trinitate sit, licet Spiritui sancto approprietur, Trinitatis totius, ac Dei Filius adoptiuus dici poterit Christus secundum humanitatem, vel quatenus homo in Durandi sententia: quare cum Elipando, & Felice conueniet. Fauent Durando Ricard. d. 10. a. 2. q. 1. & Recentiores nonnulli, licet alia ratione negent Christum absolute, ac sine addito illo Filium adoptiuum Dei esse: quia nemo respectu eiusdem naturalis, ac simul adoptiuus absolute esse: aut dici potest Gabr. Maior. & Almain. eadem. d. negant Christum, etiam quatenus hominem esse, dici posse Filium Dei adoptiuum: quia inde censent etiam contra præfatos inferri Christum absolute esse, dicique posse talem; quidquid enim de Christo qua homine dicitur, de eo absolute dici potest, ut esse mortalem, passum &c. Negant item posse dici, aut esse adoptiuum secundum humanitatem: quia id sonat humanitatem esse primario talem, ac secundario suppositum, & personam: cum tamen ratio Filij, cuius generis sit, ac nomen, suppositi, & personæ sit, non naturæ. Ceterum minus propria locutione, prout adoptio ex parte subiecti personam non concernat, posse dici, esseque humanitatem Christi adoptiuam filiam Dei, siue à Deo adoptatam?

2 Melius sanè, ac solidius adoptionem Christi cum hoc

hoc addito *secundum humanitatem* ea ratione reiecerunt hi Doctores, quia reieciunt simili alio addito *quatenus homo*. Nam æque ex addito *secundum humanitatem*, atque, ex illo, quatenus homo, infertur Christum absolute esse, ac dici posse Dei Filium adoptiuum. Ratio enim ab eis data pro addito *secundum humanitatem* profus est imbellis. Quia licet natura seorsim à supposito non dicatur alicuius Filia, vel Filius, quoniam Filij denominatio propria suppositi, ac personæ est non naturæ solius, adiuncta vero personalitate Verbi suppositum dicitur secundum naturam humanam, siue humanitatem Filius ritè, ac propriè. Nam Christus secundum humanitatem Virgini dicitur Filius. Respondet Gabriel in subiecto *Christus*, etiam cum additur *secundum humanitatem*, contineri semper filiationem naturalem, quæ adoptiuam impediatur, sicut in subiecto *humanitas*. Sed in primis iam prima ratio desertur. Secundo in subiecto hoc *humanitas Christi*, de quo concedis esse adoptiuam etiam continetur filiatio naturalis. Tertio vel loqueris de humanitate Christi secundum se præcisè considerata, vel ut re ipsa iacet cum omnibus, quæ re ipsa habet, vnione, gratia habituali &c. si primo modo adoptiuam non est, cum gratiam secundum se, præcisè, & formaliter sumpta non habeat, æqua solum adoptiuam, seu adoptatam Filia esse possit; si secundo modo, non solum adest gratia habitualis ipsi re ipsa, sed, & hypostatica vnio, ac filiatio naturalis Dei, quæ per te adoptiuam filiationem gratiæ impediatur. Nec refert receptionem gratiæ non esse vnionem, quare, & ut gratiam recipit humanitas non haberet filiationem naturalem Dei nam in primis hoc ipsum dicam, de Christo quatenus homo. Secundo forma quæ sui assentia alterius impedit effectum, ut filiatio naturalis adoptionem gratiæ, non impedit quatenus infirmat subiectum ea ipsa informatione, quæ informat forma impedita, quod est impossibile, sed quatenus informat in eodem instanti durationis, quo alia assistit subiecto, sicut adest humanitati vnio, in eodem instanti, in quo gratia habitualis.

3 Scotus in 1. d. 20. q. 1. ac in reportatis quem sequitur Bassolis ea. q. monet eam propositionem *Christus est Filius adoptiuus Dei* negatam absolute à Patribus fuisse, negandamque in eodem sensu Nestoriano; tamen probabiliter ait posse defendi Christum adoptiuum esse: non explicat autem satis an in extremo hoc loquatur de Christo cum addito *secundum humanitatem*, an absolute? Ratio autem, quæ eam propositionem absolute negat profundius aliquid intendit, ac melius, quam sonat; quia, ut aliquis in Filium adoptetur, oportet, ut sit, saltem prius natura extraneus: at Christus pro priori nature ad vnionem hypostaticam habuit gratiam habitualem, quæ non erat extraneus, sed ius habebat ad bona Dei: ergo non fuit in Filium adoptatus à Deo. Sed in primis ratio hæc falso supponit pro priori nature ad vnionem fuisse in homine Christo gratiam habituaalem, cuius oppositum docuimus controu. 3. d. vlt. q. vlt. imo subiectum Christus, de quo asserit, ante vnionem intelligi nequit, ne dum esse pro aliquo priori ad illam cum gratia habituali. Secundo per gratiam habituaalem constitui in illo priori Filium proprium Dei: cum hæc adoptiuum; non proprium, imitatum, non verum, Filium constituat. Tertio pro priori nature ad gratiam habituaalem non habuit humanitas Christi ius ad bona Dei, quare nec fuit proprius Dei Filius, etiam in tuo sensu, sed extraneus: ergo ea ex parte potuit adoptari in Filium: quare arguo præcipuè ergo, nisi præcessisset pro priori nature homo Christus cum gratia habituali ante vnionem, ac proinde non extraneus vnione ipsa adoptaretur: ergo vel censens vnionem Verbi, ac Dei ad humanitatem esse solum affectiuam, & affectus, sicut est adoptiuam filiatio (quod est Nestorianismus, quem fugis) vel vnionem physicam adoptionem esse formalem, quod ne Elipandus quidem docuit, & cum tua doctrina non coheret. Si enim gratia habitualis proprium Filium per te constituit Dei: quomodo vnio hypostatica diuinaque natura, & persona, quam asserit humanitati solum adoptionem

asserret? scilicet nobilior longè, strictiorque Dei participatio, & coniunctio filiationem ignobilior?

4 Scholastici reliqui Christum, etiam *qua humanitas*, siue *secundum humanitatem* adoptiuum Dei filium constanter negant. Licet, an de fide sit negatiua opposita, atque affirmatiua damnata: non omnes conueniant. Bernal. d. 65. sect. 4. insistentis ius, quæ de errore Elipandi, atque Felicis docuerat, ait eorum errorem Nestorianum fuisse, neque hunc de Christi secundum humanitatem, siue *qua hominis* adoptione; sed tamen illius occasione, & hunc fuisse damnatum. Quod autem hic error de adoptione damnatus in Elipando non fuerit, neque ab illo assertus probat: quia alioqui, quosinq; pacto tot Scholastici doctissimi Concilio Francfordiensi, in quo damnatus Elipandi error fuit, tempore à Deo viciniores humanitatis Christi, siue Christi secundum humanitatem asseruerunt adoptionem. Sed certe, cum, licet non in Elipando, ait erroris, quem docuit occasione damnatam à Francfordiensi, & Adriano eam propositionem asseras tuo argumento iugulas. Nos autem facile Respondemus Concilio Francfordiensi, atque Adriani epistolam à suo loco tempore (quod fuit annus circiter Octingentesimus) vsque ad Laurentij Surijs tempora superiorum incursa in non adeo publicis, & versatis Bibliothecis delituisse, imo nec post modum vsque ad Valsquij nostri tempora Theologorum scholis ex vsu fuisse, ut ex inferiorum Theologorum, & vespertiorum illorum scriptis patet, in quibus nullum Francfordiensem, & epistolam Adriani testimonium legitur, nullaque est eorum mentio; licet plures, etiam ex vetustioribus scholasticis, Concilij, & epistolæ illius rationes contra Elipandi adoptionem fuerint affecti, ut videre præcipuè est in Ricardo, & S. Thoma.

5 Soar. supra Lorca. d. 3. m. 4. quibus in re consentit Lugo etiam supra, asserunt definitum esse Christum specificatiuè, imo, & absolute non esse Filium Dei adoptiuum, atque contradictoniam propositionem damnatam inon autem hanc *secundum humanitatem* sine in quantum homo reduplicatiuè est adoptiuus: ex qua parant cum durando non inferri absolute est adoptiuus Christus, sed male parant quia ratione materiam in primis infertur primo quia, ut Gabriellem, & Almainum redarguebamus, cum denominatio Filij priorior sit suppositi, quam naturæ, nequit supposito secundum naturam conuenire, quin proprius supposito absolute conueniat: Secundo: quia, ut contra eisdem arguebamus, si loquamur de humanitate, ac Christo secundum humanitatem, ut re ipsa est, atque reali assentia personæ Verbi Filij Dei naturalis humanitati quæ adoptiuæ gratiæ impeditur, ut vere impediatur, æque est Filia humanitas Christi, seu Christus secundum humanitatem, vel *qua hominis* aut non est Filius, atque Christus absolute: cum idem impedimentum vtroque modo, & humanitati, & Christo absolute adit, vel non adit. Si autem non impediatur filiatio naturalis adoptiuæ gratiæ nisi in subiecto, ut significatur adit, vel quatenus informatur forma adoptionis, seu gratia multo probabilius dicitur Christus secundum humanitatem adoptiuus, quam negabitur, quod est contra Soarium, & hosce Doctores. Nam vnio hypostatica, & filiatio naturalis Dei, quam asserit, neque adest in formali significato humanitatis, neque in informatione eiusdem per gratiam. Vltius consequentia illa bona est ratione formæ, nec materiz solius. Nam quoties reduplicatiuè secundum, vel quatenus non est additum diminuens, ut in hac *Aethyops est albus secundum dentes*, quia designat minutulum aliquid subiecti, de quo dicitur prædicatum, sed sumitur, ac remanet reduplicatiuè non destruit, aut subtrahit subiectum positum in recto, de quo dicitur prædicatum, sed designat ratione cuius verificatur prædicatum: quare, si in subiecto in recto positum absolute repugnat prædicatum: falsa est propositio: si autem est vera cum reduplicatiua verè dici potest de subiecto absolute, ac sine illa positum. Vnde, quia Christus

secundum

secundum humanitatem, seu quatenus homo dicitur esse creatura, esse mortuus, esse filius Virginis, ea omnia absolute dici Christo posito dicuntur absolute, valeque consequentia quæ vero de ipso absolute dici nequeunt, ut esse puram creaturam, arque, in re præsentem, esse Filium adoptivum Dei eadem consequentia vi, & certitudine negantur.

CERTAMEN II.

Christum neque secundum humanitatem, vel quatenus hominem adoptivum Dei Filium esse de fide est.

¶ Vm q. 1. ostenderit hanc formalissimam de Adoptione Christi secundum humanitatem, propositionem fuisse Felicis, & Elipandi errorem damnatum primo in Concilio Regionensi, siue Ratisponensi, secundo à Pontifice Felicio, iussu Caroli Magni, illum abiurantis, recipientem abiurationem, tertio à Concilio Francofordiensi, & Adriano Pontifice in Elipando, & Hispanis Episcopis ipsius sequacibus, illum errorem damnantibus, constat aperte negatium propositionem à nobis præfixam, eique errori contradicentem de fide esse: quæ ita planè censent quæ quot de Felicio, & Elipandi errore q. 1. de filiatione naturali Christi, qua hominis, siue secundum humanitatem. q. 2. nobiscum censebant. Plura testimonia, quæ hoc evincunt dedimus. q. 1. & 2. quare hic addenda reliqua sunt: in primis illud ad Hebr. 1. olim Deus loquens Patribus in Prophetis notissime diebus istis locutus est nobis in filio, aut in filio qua homine locutus est, sicut in prophetis, qua hominibus, quosque filios non nominat, quia licet adoptivi essent, & imitativi, veri, ac naturalis Filij comparatione Filij non erant dicendi: est adoptivus aliis comparati Filij etiam dici deberent. Ergo Christum, qua hominem, vel secundum humanitatem Filium Dei naturalem Apostolus docet. Pergit, quem constituit heredem vniuersorum, quæ filiationem naturalem continent: nam adoptiva non constituit heredem vniuersorum, nec ius ad omnia dat, sed ad aliqua solum, gloriam scilicet, & si quæ aliæ: nec tamen de Christo qua Deus, vel secundum diuinitatem explicari possunt: nam qua Deum sibi per omnia æqualem, ac vniuersorum Dominum, quomodo Pater instituit, vel constituit heredem: ergo loquitur de Christo qua homine, siue secundum humanitatem, siueque naturalem Dei Filium appellat, adoptivum negat.

2. Concilium Francoford. col. 4. & 5. illud in baptismo Jordanis Hic est filius meus dilectus, expendit sicut Adrian. recitatus. q. 2. cert. 2. num. 1. quod Pater de Christo secundum humanitatem loquatur: probatque ex adiuncto Spiritus sancti specie columbæ descensu his verbis: quo pacto credi potest super Deum descendisse, à quo nunquam recedit. Rursus Adrianus citat epistola petri confessionem laudatam, præmiaramque à Christo Matth. 16. Tu es Christus filius Dei viui, ad Christi humanitatem, in qua solum vinctus, non in diuinitate fuit, & in qua Filius hominis erat, de quo Christus rogauerat quem dicunt homines esse filium hominis? referendam putat. Deinde Concil. Francofordiense eo loco ad rem præsentem recitatis, ponderatisque testimoniis Lucæ 1. 32. vocabitur Altissimi filius, & num. 3. quod nascetur ex te sanctum vocabitur filius Dei sic habet: Rursus Mattheus narrat Angelum dixisse quod enim in ea natum est de Spiritu. s. est: ut palam daretur intelligi de corpore dixisse, quod de inuoluta Virgine sumptis more sacri eloquij partem præto, ut per solum corpus totum intelligas hominem in anima rationali ex ea natum. Sed ne quilibet scrupulus ambiguitatis remaneret, quia de incarnationis eius mysterio dixerit, statim post pauca subiungit: dabit ei Dominus Deus sedem dauid Patris eius. Secundum R. P. Caritoph. de Ortega de Dei Incarnat.

zarnem videlicet, David filius dicitur est, non secundum diuinitatem. Habes igitur quomodo, de quo supra diximus, quod enim ex te nascetur sanctum vocabitur filius Dei non adoptivus, sed verus, non alienus, sed proprius, de eo subiecit. Dabit ei Dominus sedem dauid Patris eius. iterum col. 3. ait Christum ex utraque natura, & unigenitum esse, & Primogenitum. col. 6. Hæc testimonia ideo posuimus, ut cognoscatis Deum, & Dominum nostrum Iesum Christum in utraque natura esse, & unigenitum, & Primogenitum. ac penult. col. Cordæ credamus ad iustitiam, ore autem confiteamur ad salutem Dominum nostrum Iesum Christum verum Dei Filium, non putativum, proprium in utraque natura, non adoptivum, Demum. col. ult. verum Deum, verumque Dei filium constitemur in utraque natura diuina scilicet, & humana.

3. Pro huius dogmaticæ veritatis demonstratione vnica, tribus locis à Concilio, & Adriano, tripliciterque disposita, supponendum est filiationem adoptivam, non veram, sed imitativam esse, & quæ cum filiatione naturali in eodem respectu eiusdem sit in compossibilis. I. filius familias, de adoptione. l. im- puerem. c. eodem titulo illis verbis Adoptio est. sic legalis actio, qua, qui mibi filius familias non est, sed Titio. &c. instituta de Adoptionib. lib. 1. tit. 1. sic definitur legitimus actus, per quem fit quis filius, qui filius non est per naturam imitans. Hilarius recitatus à Concil. Francoford. cit. epist. & in ipso vsu nostro est adoptivus Filius, & verus. Adoptivum filium non dicimus naturam esse, qui verus est filius. Vnde Concilium concludit, si verus filius, nequaquam adoptivus quia adoptivus, sicut in testimonio sancti Hilary possum est non vere natura est filius. Id quod notarunt olim Concilium Alexand. & Cyril. etiam Alex. & Concil. Ephes. in 1. contra Nestorianos distinguentes filiationem in naturalem, & adoptivam per vnionem veram, & non veram. Vnde Concil. Francoford. in sacrosyllabo ait Abusus enim, & non essentialiter adoptivus est filius dicitur. Ratio autem impossibilitatis huius filiationis adoptivæ cum naturali à priori innuata satis est à Francoford. Concil. in sacrosyllabo col. 6. dicente: Omnis enim adoptio ex affectione ducit vocabuli sui originem: ut si dicas: dicitur sis mibi in filium. quæ explicatius repetit col. 7. ex quibus sic probatur præfata impossibilitas. Adoptio imbibit, vel supponit essentialiter desiderium, votum, ac optationem, ut sic loquar, coniungendi sibi aliquem in filium, siue loco filij ipsum substituenti: ergo adoptio supponit adoptivam filium verum, & naturalem non fuisse, tum quia nulli desiderari, nullus quæ desiderare potest, quod ipse de se, ac independenter à desiderio habere cognoscitur: tum quia nemo in aliquo gradu potest esse sui ipsius substitutus.

4. Curiosior, quam opportunior disputatio nonnullis est: quoniam filiatio adoptiva naturalem imitetur communique definitur esse in iure hæreditario, siue ad bona alterius. Sed tamen siue intelligant ad bona omnia, siue ad aliqua nequit in bona Theologia consistere. Nam gratiæ adoptio non datus ad omnia bona Dei per illam adoptantis. Item Christum non constituit adoptivum, & datus ad bona eadem, ad quæ alijs præbet. Tertio Spiritus sanctus adoptivus filius non est, & habet ius ad omnia bona Dei. Constituit ergo imitatio hæc essentialiter in eo, quod affectu aliquid naturalis filiationis suppleatur in adoptato, ut nature similitudo, vel principij, seu Patris per illud coniunctio, sique similitudo, & coniunctio hæc affectata, seu per affectum: quæ quidem in nobilissima adoptione nostri à Deo perfectissima est: cum sit per formam intinsecam inherentem, quæ simul est coniunctio affectiva obiectiva, & nature Dei adoptantis omnium creaturam, quæ esse possunt, simillima participatio: sed de hoc alias latius, factisque dicta nunc sint, ut Doctores alius, potius quam occasionem, & instituto præsentem morem geramus. Ad rem igitur sic ex ea suppositione certissima efformanda ratio dogmatis præsentis erit, ut ad Adriano, & Patribus Concilij Francofordiensiis fuit efformata.

Filius adoptiuus est solo affectu Filius, atque absolute extraneus adoptanti: atque Christus quatenus substantiue sumptus, siue secundum humanitatem, vel etiam adiectiue sumptus, nunquam fuit, aut est solo affectu Filius, atque extraneus absolute Patri Deo: ergo nunquam fuit, aut est Filius adoptiuus Dei adhuc secundum humanitatem, vel qua homo, siue adiectiue, siue substantiue sumptus. Maioris prima pars traditur à Francfortiensi citato col. 7. ex affectu quidem pars subrepti parti, ut in utroque conueniat dilectionis affectio. Secunda vero pars. col. 5. Sacrosyllabi. Porro adoptiuus dici non potest nisi is, qui alienus est ab eo, à quo dicitur adoptiuus. atque Adrian. colum. 2. suæ epist. cit. Adoptiuum eum, & non proprium Filium consistunt: quasi alienus aliquando à Patre fuerit, aut per carnis extra ab eo factus esset assumptionem. Vtramque vero partem simul satis probauimus num. 3. breuique, ac dilucide posuit Francfortiense cit. epist. col. 16. quid est adoptio: nisi caritatis copulatio, qua Pater sibi adoptione copulat Filium, quem proprium non habet à Minor probata satis est q. 2. & auctoritate, & ratione. Nam Christus substantiue etiam sumptus qua homo nunquam non habuit filiationem naturalem Dei, qua verbum, atque humanitatem communicaram, ut denominatiue Filius naturalis Dei esset, ut vidimus q. 3. cert. 2. nunquam ergo fuit Deo Filius ex solo affectu, aut extraneus. Consequentia est legitima. Integrum vero discursum dedit Francoford. cit. epist. col. 12. dicens. *Vnitas personæ, quæ est in Dei filio, & filia Virginis adoptionis tollit iniuriam.* multoque prius August. de Trinit. & vnit. Dei. c. 11. ad id Colof. 1. in quo inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter: id est secundum corpus, & humanitatem, sic effectus sunt isti, iusti, Filij gratia, ille, Christus, natura: quia in istis participatio diuinitatis, in illo plenitudo.

CERTAMEN III.

De fide est, humanitatem Christi adoptatam non esse: vbi futiles utrinque impugnationes, & probationes aliquorum reuocatio.

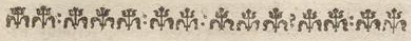
ET hanc conclusionem definitam ab Adriano, & Concilio Francoford. pluribus locis datis cum hac tum 1. 2. & 3. questionibus, eademque prorsus ratione probatam reor. Etenim humanitas Christi, nec solo affectu vnquam Dei filia, extraneauè Deo Patri fuit: cum nunquam non fuerit verbo hypostaticè vnita. Ergo nunquam fuit adoptiua, seu adoptata. Nec satis est, quod pro priori naturæ ad vnionem non intelligatur, siue filia naturalis Dei, ac propria, ut habere censetur extraneitatem sufficientem ad adoptionem, ut ex Durando nonnulli contendunt. Nam, ut sæpe monui oportet impedimentorum, quæ sui assistentia realiter affectus alterius formales impediunt negationem absolutam pro instanti reali durationis pro priori naturæ ad effectus illos ab altera forma præstandos præsupponi. Obiicit Marius Victorin. 1. contra Candidum Arrian. pag. 6. t. 5. Biblioth. dicentem. *Nos adoptione filij, ille natura etiam, & quadam adoptione Filius, & Christus, sed secundum carnem.* Respondeo ex Vasq. num. 90. illud quadam adoptione satis denotare non loqui Marius de adoptione absolute tali, sicut de alijs dixerat, sed minus proprie loqui, ut significaret vnionem hypostaticam necessariam humanitati, seu Christo, qua homini. ad filiationem naturalem Dei denominatiuam à Deigratia, ac beneficio fuisse profectam: quo naturalis hæc humanitatis, Christiue qua hominis filiarie denominatiua, ac non essentialis adoptioni per gratiam habitualem in alijs iustis exercitæ similis est. Nec aliud forte voluit Scotus supra.

2. Oppones ruelus Hilariu. 2. de Trinit. post med. dicentem. *Potestatis dignitas non amittitur, dum carnis humilitas adoptatur: ergo factur Hilarius carnis, siue humanitatem Christi fuisse adoptatam.* S. Thom. quæst. 23. a. 4. ad 1. ac S. Bonau. Respondent Hilariu minus proprie, siue improprie fuisse locutum, sicut nuper de Mario victorino dicebamus sed certè ibi fundamentum textus dedit, secus verus Hilarij, quare sine Hilarij nota iniuria falsum solutio teneri non potest. Melius Vasq. cap. 15. num. 91. respondet eos codices mendacios esse: quia in alijs legitur adoratur pro adoptatur eaque lectio, & Hilarij contextui, & intento multo est conuenior: quæ ni ita essent crederet minori mendio pro adoptatur, transcripsum ab aliquo adoptatur. Siquidem Hilariu vim adoptionis apprime cognouit, ut ex eius testimonio dato cert. 2. Claret. Tertio obicit Irenæus. 3. aduers. hæres. dicens. *Propter hoc verbum Dei homo: & qui filius Dei est, filius hominis factus est, commixtus verbo Dei, ut adoptionem percipere fiat filius Dei.* Respondet Feuardentius Irenæi Scholiasias ibi, ex quo Vasq. citato num. 90. Irenæum improprie vteretur adoptionem sicut Marius Victorinus supra. Melius Soar. & Bernal. respondent Irenæum eo loco finem incarnationis designasse, ut scilicet homo, qui secundum gradum specificum nobis est communis, & Christo, prout in nobis, non prout in ipso, filiationem Dei adoptiuam percipiens filius Dei fieret adoptiuus.

3. Multum hic Laboratur à Vasq. cap. 15. num. 68. Petro Hurtado d. 82. §. 34. Bernal. d. 67. i. num. 4. in explicanda alia ratione Sacrosyllabi columna 7. & 8. vbi dicitur: *quia sicut presertim adoptiuus dici non potest, nisi, qui prius alienus est ab eo, à quo adoptari desiderat.* quam rationem in Riccardo. 3. d. 10. a. 2. q. 1. reprehendunt Vasquez, & Hurtado: quis in primo instanti suæ existentie potest quia adoptari à Deo, quin prius fuerit alienus, ut patet in B. Virgine, quæ nunquam fuit non filia Dei. Respondet Hurtado Concilium confutare errorem Elipandi, quod humanitas ante vnionem in vero Virginis præxiterit aliena sed, neque is fuit error Elipandi, licet ad illum cogereur à Patribus, ut vidimus, nec, si esset, bene impugnaretur: nam assumit probandum: scilicet, nunquam præxiterit alienam humanitatem, quod per te ab Elipando negabatur. Respondet Bernal. num. 8. si de diuina adoptione sit sermo, saltem prius natura debere adoptatum filium non esse; de humana vero prius etiam tempore. Contra: quia fetus foris, vel frater potest ab homine adoptari: quo in casu vbi primum eût erit Filius adoptiuus ipse, qui prius tempore Filius non fuerit. Primum etiam est falsum: alioqui, cum humanitas Christi proprii naturæ ad vnionem filia Dei nullatenus fuerit ex ea parte potius conuincetur adoptiua, vel adoptata contra fidem. Sensus ergo argumenti est iuxta subiectam materiam humanitatis, & hominis Christi, qui velis nempe pro duratione, qua naturalis filius non potest esse adoptiuus, quia impeditur adoptio assistentia reali in eadem duratione filiationis naturalis: quæ oportere, ut Filius aliquando afferatur adoptiuus, quod assignetur quando non fuerit naturalis: quod in Christo, qua homine non inuenitur: cum tempore eius humanitas, Verbo filio naturali fuerit vnita.

4. Præfixam conclusionem probat. S. Th. citato. a. 4. corp. & ad 3. quia filiarie quæuis suppositio competit non naturæ: suppositum autem Verbi filiationem naturalem continere impediendam adoptiuæ. Displicet ratio nostro Vasquio serè argumentis, quibus eam in Gabriele reuocauimus. Etenim aliunde ostendatur pugna filiationis naturalis cum adoptiua respectu eiusdem eidem supposito dupli- filiarie non aduerfatur, ut patet in Christo filio Virginis, & Dei. Adde: an filiarie naturæ, an suppositio primario

primario comperat sub lite esse potesse. Neque antiqui Philolopi, qui suppositum à natura singulari non distigebant, adhuc formaliter dubitarunt filiationem, & generationem passivam, & adoptionem naturæ singulari propriè competere. Nec postea sacrosyllabus dicens *assumpsit, non adoptavit carnem* idest humanitatem non suppositum. Nec video quid referat naturæ singulari, esse, vel non esse partem, aut produci dependenter in sui existentia ab vnione ad aliud (in quo ratio suppositi, vel eius negatio consistit) vt dicatur propriè, vel non dicatur propriè genita, & filia. Sed de hac re plura vide apud Petrum Hurtado §. 45. his consecrari à non satis impugnata à Bernal. d. 55. lect. 3. à num. 22.

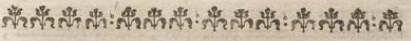

DISPUTATIO II.

De seruitute, subiectione, ac minoritate Christi, qua hominis, aut secundum humanitatem respectu Dei.

X vnione humanitatis hypostatica ad verbum examinandum, est an formaliter impediarur in humanitate naturalis seruitus ipsius respectu Dei? an etiam subiectione, vt ab illius obedientia sit liber Christus, qua homo, & prorsus immunis? si autem subiectione hæc non impediatur, debeatque Christus, qua homo, Deo obedire, atque in hoc sit potestas coactiua, quæ nam præcepta Christo, qua homini, fuerint à Deo imposita erit discutendum.

QVÆSTIO I.

De Christi qua huius etiam hominis seruitute respectu Dei.

A Christus quatenus homo, vel secundum humanitatem strictè Dei seruus, ac propriè sit præsentis quæstionis materia est, & quidem adiectiue sumpto homine liquet ex dictis seruum Dei esse Christum, qua hominem, minimè posse adhuc formaliter, & præcisè. Nam in habente humanitatem Christi sub conceptu communi seruitus hæc, quæ prædicato communi non competit, nisi ratione singularis determinati (cuius solum per se est produci, & seruari physicè à Deo, in quo eiusmodi seruitutis vis omnino fundatur) nequit conuenire, nisi hoc singulare habens humanitatem Christi nempe Verbi personalitas eam habeat seruitutem: quæ quidem ipsi cum re ipsa Deus sit prorsus repugnat quæstio ergo solum est de Christo, qua homine substantiue sumpto, siue secundum humanitatem, vt re ipsa in Christo est: nam neque homini substantiue sumpto in communi, & præcisè, neque humanitati præcisè in communi seruitus competit, nisi ratione singularis, in qua sic restat ergo, vt quæstio de Christo, qua hic homo substantiue, siue secundum hanc humanitatem, vt re ipsa in Christo est, procedat, quo sensu agitata à Patribus, & scholasticis hætenus fuit.

CERTAMEN I.

Christus, qua hic homo, siue secundum humanitatem seruus propriè Dei nec est, nec dici sine fidei intuitu potest.

1. Seruitutem propriam sic Aristot. primo Politicor. cap. tertio post notata multa definit. *Quicumque enim sui ipsius non est secundum naturam, sed alterius, homo autem est, hic natura est seruus.* ac statim definit particulam illam *Alterius* his verbis. *Alterius autem homo est, qui possidetur homo existens.* Id est non pars eius, à quo possidetur, hominis, sed adæquatè diuersus. Quod amplius statim explicuit subdens. *Res vero possessa instrumentum ad acquirendum actuum, & separatum.* scilicet à possessore. Cuius defectu hominis manus serua propriè ipsius non est, licet ei in omnibus ad nutum ministret. Clarius, ac breuius seruus est *uiuens rationale, quod alterius simpliciter est, siue ab altero simpliciter possidetur.* Prima verba subiectum explicant seruitutis latius, quam homo: nam comprehendunt substantias creatas intellectuales omnes, etiam spirituales, alterius est simpliciter, vel simpliciter possidetur formam seruitutis, & terminum ipsius: quia relatiua seruitus est, declarat. Neque enim seruitus est dominium passiuum, quoad aliquas operas: quale patitur mercenarius respectu conductoris, cuius simpliciter non est seruus, nec eius Dominus conductor, sed operarum; sed simpliciter, & absolutè tale non operarum modo, sed substantiæ serui. Licet autem Aristoteles naturalem creaturarum rationalium seruitutem Dei non agnouerit, tam hanc, quam legalem ipsius definitio complectitur: quia altera alterius similis valde, etiam in sui principio est. Seruitus enim à seruando dicta est, sicut à seruitute dictum est seruire ex eo quippe, quod aliquis, vel producat, vel seruetur ab alio, cum secus sine ipsius iniuria posset, in ipso seruitus: in illo dominium erga ipsum resultat. Hinc quia creata omnia rationalia ita à Deo producentur, seruanturque, vt sine eorum iniuria non produci, ac non conseruari ab illo possent, in hoc dominium, in illis correlata seruitus necessario resultat. Cuius solius propterea dominium, & earum seruitus correlata naturalia dicuntur: nam quandiu naturam habent Deo debent seruationem, à quo in suo esse, & natura essentia sua necessario pendent, ac proinde illi soli natura sua debent seruitutem. Sed vero cum iusti belli iure captos hostes, sine eorum iniuria possumus occidere, cum secus illos seruando facimus, nostro beneficio seruantur: ex quo etiam naturalis instar in nobis dominium, in illis seruitus legis dispositione suboritur, quæ legalis proinde nominatur. *ius autem instituta de iure natur.* illis verbis *Bella orta sunt, & captiuitates secuta, & seruitutes.* Notant vero hic omnes, ac Bernal. seruitutes reliquas, vt peccati, & alias similes impropriè dictas seruitutes esse.

2. His positis Lugo, & Bernal. quæstionem hanc inter Catholicos totam de nomine censent: cum in re nequeat inter illos esse dissensio. Verum in re tanta aliter, quam Patrum, & Ecclesiæ vsus tulerit effari non leue, sed graue discrimen, crimenque fuerit. S. Thom. quæst. 20. a. 1. ad 2. & toto. a. 2. vbi Caiet. & Cabrera. §. 5. cum Thomistis aliis: item. q. 23. a. 4. ad 3. Bassol. in 3. d. 9. ad 1. Palud. d. 12. quæst. 2. opin. 3. dicto. 1. Soar. d. 44. lect. 1. 5. *Secunda opinio antiquos alios posse mala consequentia in ducens,* Valentia d. 1. q. 20. pun. vnico §. *Ratione autem solius nature.* Ragula. t. 2. d. 26. a. 5. 1. Aluar. d. 64. num. 8. Lorca. d. 68. à num. 12. aliquæ Recentiores asserunt Christum quatenus hominem, siue secundum humanitatem

R. P. Christoph. de Ortega, de Dei incarnat.